

REIKIA TAUPYTI

Daugelis iš mūsų nesusimąsto apie tai, kiek daug yra būdų taupyti. Tačiau taupymas nėra tik ekonomikos padarinys, nes neatsakingai vartodami išteklius, prisidedame prie negrįžtamų procesų – klimato kaitos: mažėja biologinė įvairovė, mažėja naftos bei geriamojo vandens išteklių. Prisidėkime prie taupymo, spręskime aplinkosaugos problemas kartu, nes svarbus kiekvieno žmogaus atsakingas elgesys.

Yra ne vienas būdas taupyti, tačiau visi jie susideda iš mažų buitinių įpročių, tokių kaip:

- atliekų rūšiavimas;
- tinkamas elektroninių bei pavojingų atliekų šalinimas;
- vandens ir elektros energijos vartojimo mažinimas;
- šilumos energijos taupymas.

Nors visi šie elementai mums žinomi, visgi jie tėra tik nedaugelio iš mūsų kasdienybės dalis. Galbūt juos įgyvendinti trukdo ir informacijos stoka.

Atmintinės tikslas – supažindinti Vilniaus miesto gyventojus su aplinką tausojančiais taupymo būdais, kuriuos kiekvienas iš mūsų gali pritaikyti ir namuose.

ELEKTROS ENERGIJOS TAUPYMAS

Energiją galime taupyti keliais paprastais būdais. Paprasčiausias elektros energijos taupymo būdas – pirkti elektros ir elektronikos prietaisus, kurie vartoja mažiau elektros energijos (A+) arba nenaudojami išsijungia.

- naudokite fluorescencines lempas. 40 W kaitrinė ir 40 W lemputės naudoja tiek pat elektros energijos, tačiau fluorescencinė lemputė išskiria 5 kartus daugiau šviesos;
- pirkdami aukščiausios energijos taupymo klasės elektroniką – šaldytuvus (A+), kompiuterius, monitorius ir kt. sunaudosime mažiau elektros energijos. Pavyzdžiui, „A“ klasės šaldytuvai vidutiniškai reikalauja 0,9 kWh per parą, o „C“ – apie 1,45 kWh. Tai reiškia, kad naudodami „A“ klasės šaldytuvą per metus sutaupome apie 200 kWh.
- sumažinkite vandens šildytuvo temperatūrą keliais laipsniais - sutaupysite nemažai elektros energijos, o taip pat - ir pinigų;
- naudojantės autonominiu šildymu? Atitraukite žaliuzes ar užuolaidas ir leiskite saulei įšildyti kambarį, o visus nevarstomus langus apšiltinkite papildomai;
- išjunkite kompiuterio monitorių, kai nesinaudojate kompiuteriu;
- išjunkite visus prietaisus, kai jų nenaudojate, nepalikite budėjimo režime (stand by), nes jie taip pat naudoja elektros energiją;
- kambarius tapetuokite ar dažykite šviesiomis spalvomis, taip bus maksimaliai išnaudojama saulės šviesa;
- rašomuosius stalus statykite prie langų, kad reikėtų naudoti kuo mažiau dirbtinės šviesos;

Vilniaus miesto savivaldybės administracija
Aplinkos apsaugos skyrius

APLINKOS TAUSOJIMO

ATMINTINĖ

2009 m.

VANDENS TAUPYMAS

Taupykite ir vandenį. Patys paprasčiausi vandens taupymo būdai:

- prie lietvamzdžių namie pastatykite kibirus ar talpas, į kurias galėtumėte rinkti lietaus vandenį. Vėliau juo galėsite laistyti augalus;

- įsigykite vandens šildytuvą ir jo laiko reguliatorių, šildykite vandenį tik tada, kai to reikia: ryte ir vakare prieš prausiantis, po pietų - plaunant indus. Taip reguliuojamas vandens šildytuvus bus įjungtas maksimaliai trumpą laiko tarpą;

- prauskitės duše, o ne vonioje, nes vandens suvartojimas sumažėja 5-7 kartus;

- neleiskite iš čiaupo pernešyti stiprios vandens srovės, tik tiek, kiek jums reikia tuo metu;

- pataisykite arba pakeiskite senus, nesandarius čiaupus. Nesutvarkytas čiaupas per

parą gali „prilašinti“ apie 30 l vandens;

- valydami dantis užsukite vandenį;

- įsigykite ekonomišką santechniką, pavyzdžiui, klozetą su dviem režimais;

- nešvarius indus prieš plaudami pamirkykite, juos plaukite dubenyje, o ne po tekančiu vandeniu.

RŪPINKIMĖS ORU, KURIUO KVĖPUOJAME

Oro užterštumą įtakoja technikos vystymasis ir įvairūs kiti faktoriai, ypač tokie kaip gamyklų naudojami chemikalai, įvairios daug energijos vartojančios elektros prekės, automobilių pagausėjimas ir t.t.

Oro tarša padarė daug žalos: atsirado ozono skylės, „šiltnamio efektas“, dėl kurio pakilo visos žemės temperatūra,

ėmė nykti augalai, blogėja žmonių sveikata.

Patys paprasčiausi būdai oro taršai sumažinti:

- vietoje benzininių ar dujinių naudokite elektrinius prietaisus, jie daro mažiau žalos gamtai ir suvartoja mažiau energijos;

- nenaudokite viryklės kambarių šildymui - ji išskiria daug CO₂, tad vėliau teks vėdinti kambarį ir šildyti iš naujo, be to, tai kenkia sveikatai;

- jei darbovietė nėra labai toli, keliaukite pėsčiomis arba dviračiu;

- nedeginkite atliekų, ypač plastiko, nes deginant išsiskiria daug CO₂, kuris kenkia ozono sluoksniui;

- sodinkime daugiau medžių ir krūmų, nes jie sugeria CO₂ ir išskiria deguonį.

ATLIEKŲ RŪŠIAVIMAS

Kodėl reikia rūšiuoti atliekas? Rūšiuojant atliekas sukaupiamos antrinės žaliavos, tausojami gamtos ištekliai ir energija, išsaugoma sveikesnė aplinka. Patys paprasčiausi atliekų rūšiavimo būdai:

- atskirkite iš bendro atliekų kiekio plastiką, metalą, stiklą ir popierių/kartoną;

- parduotuvėje vietoj plastikinio maišelio rinkitės popierinį arba aplinkai nekenksmingus plastikinius maišelius;

- plastikinius maišelius naudokite daugiau nei vieną kartą;

- jei turite galimybę – kompostuokite žaliąsias ir maisto (biologiškai skaidžias) atliekas;

- didžiąsias ir statybines atliekas vežkite į atliekų surinkimo aikštes;

- elektros ir elektronines atliekas perduokite jas superkančioms įmonėms.

Naudingi adresai ir kontaktinė informacija.

- UAB „Ecoservice“. Stambiagabaritės atliekos. Gariūnų g. 71, LT-02242 Vilnius. Tel.: (8-5) 264 9251 .

- UAB „Atliekų tvarkymo tarnyba“. Z. Sierakausko g. 15A-6, LT-03105 Vilnius. Tel.: (8-5) 233 2968 .

- UAB „VSA Vilnius“. Laisvės pr. 3, LT-04215 Vilnius. Tel.: (8-5) 246 1470 .

- UAB „A.S.A. Vilnius“. Laisvės pr. 125, LT-16118 Vilnius. Tel.: (8-5) 270 4763 , (8-5) 270 4764 . Faks.: (8-5) 270 4735.

- UAB „Švarus miestas“. Liepkalnio g. 172, LT-02121 Vilnius. Tel.: (8-5) 270 0402 , 239 2009.

- UAB „Cleanaway“. E. Šimkūnaitės g. 10, LT-04130 Vilnius. Tel. (8-5) 263 5556 .

- UAB „Švara visiems“. Verkių g. 29, LT-09108 Vilnius. Tel./faks. (8-5) 274 1560 .

- UAB „Biastra plius“. Biologiškai skaidžios atliekos. P. Žadeikos g. 20-1, LT-06321, VILNIUS Tel.: (698) 78699.

- L. Juknevičiaus įmonė. Komposto gamyba. Ukmergės g. 206-68, LT-2010, Vilnius. Tel. (8-5) 215 2159

- UAB „EMP recycling“. Elektronikos atliekos. Galinės k., Maišiagalos paštas, Vilniaus r., LT-14247, tel.: (8 5) 243 71 53.

Nemokama linija 8 800 10004

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Aplinkos apsaugos skyrius
<http://aplinka.vilnius.lt/>
Konstitucijos pr. 3,
T-09601 Vilnius